

Nationale Klimaatcommissie
dd. 12 oktober 2023

Beslissing over het indienen van een TSI voor de opmaak van het Sociaal Klimaatplan en de implementatie van het emissiehandelssysteem voor gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren

Situering emissiehandelssysteem (ETS2) voor gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren en het Sociaal Klimaatplan (SCP) van het Sociaal Klimaatfonds (SCF)

- In het kader van de herziening van de ETS-richtlijn wordt een nieuw emissiehandelssysteem (ETS2) opgericht voor gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren (energetische emissies van de ESR-industrie). De gereguleerde entiteiten onder het ETS2 zullen vanaf 2025 over een broeikasgasvergunning moeten beschikken en verplichtingen inzake de monitoring, rapportage en verificatie van emissies naleven. Vanaf 2027 (of 2028, bij uitstel) dienen de gereguleerde entiteiten emissierechten in te leveren. Het Sociaal Klimaatfonds is opgericht om de sociale gevolgen van het invoeren van het ETS2 te ondervangen. Het fonds stelt 61 miljard euro ter beschikking afkomstig van de veilinginkomsten van ETS2 en 4 miljard euro afkomstig uit ETS1. België ontvangt hiervan 2,55% of 1,66 miljard euro (of 1,39 miljard euro in het geval dat het ETS2 pas in 2028 inwerking zou treden). Daarbovenop dient België te voorzien in 25% nationale cofinanciering van het plan. De doelgroepen van het plan zijn kwetsbare huishoudens, kwetsbare micro-ondernemingen en kwetsbare transportgebruikers.
- Om de middelen te ontvangen, zijn lidstaten verplicht een Sociaal Klimaatplan (SCP) voor te leggen aan de Europese Commissie, met als beoogde deadline juni 2025. De maatregelen in het plan kunnen betrekking hebben op investeringen in energie-efficiënte gebouwen, duurzame verwarming, hernieuwbare energieopwekking, of verbeterde toegang tot duurzame mobiliteitsoplossingen, in grote mate gericht op kwetsbare groepen. Daarnaast kan het SCP ook directe inkomenssteun aan kwetsbare huishoudens financieren. Na nazicht van het plan door de Commissie en het doorlopen van de periode voor eventuele bijstellingen door de lidstaat, neemt de Commissie een beslissing over de goedkeuring van het plan via een Beslissing.
- Het plan moet zeker de volgende elementen bevatten:
 - maatregelen en investeringen om de sociale effecten van de koolstofarifering in de gebouwen- en wegtransportsector bij de doelgroepen op te vangen,
 - een inschatting van de verwachte effecten van de koolstofarifering onder ETS2 op de doelgroepen,
 - identificatie en afbakening van de kwetsbare huishoudens, micro-ondernemingen en vervoersgebruikers,
 - informatie over directe inkomenssteun,
 - mijlpalen, doelstellingen en een tijdlijn voor de implementatie van de maatregelen en investeringen,
 - een analyse van de maatregelen in het kader van het “*do no significant harm*” principe,
 - cofinanciering door de lidstaat van minimaal 25% van de totale kosten van het plan,
 - toelichting van de stakeholderconsultaties met andere (lokale) overheden, sociale partners, ngo's, burger- en jeugdorganisaties en relevante partners.

Situering *Technical Support Instrument*

Lidstaten kunnen bij het opstellen van het SCP en de implementatie van het ETS2 technische ondersteuning van de Europese Commissie krijgen in de vorm van een TSI (Technical Support Instrument) uitgevoerd door een externe consultant gefinancierd door de EU. De voorgestelde technische ondersteuningsprojecten voor 2024 zijn geselecteerd op basis van het feit dat ze grotendeels nodig zijn in alle lidstaten en verband houden met topprioriteiten van de EU die de lidstaten momenteel ten uitvoer leggen.¹ Op aanbevelen van de Europese Commissie dient elke lidstaat slechts één gezamenlijke TSI-aanvraag in voor het SCP en het ETS2. De deadline om een TSI-applicatie in te dienen is 31/10/2023. De TSI kan ondersteuning bieden in de volgende domeinen:

Werkpakket 1: Ondersteuning bij het opstellen van de Sociale Klimaatplannen

1. Identificatie van relevante stakeholders, ontwikkeling van een stakeholder engagement plan, organiseren van stakeholder consultaties;
2. Inschatting van de mogelijke effecten van een prijsstijging ten gevolge van het invoeren van ETS2;
3. Identificatie van doelgroep, meer bepaald kwetsbare huishoudens, micro-ondernemingen en vervoersgebruikers;
4. Identificatie van maatregelen en investeringen en/of directe inkomenssteun, gefinancierd door het SCP om negatieve sociale effecten te compenseren;
5. Processen voorstellen voor monitoring en implementatie van de geïdentificeerde maatregelen en investeringen.

Werkpakket 2: Ondersteuning voor het versterken en het uitbreiden van het EU-emissiehandelssysteem

1. Administratieve capaciteitsopbouw voor het monitoren, rapporteren en verifiëren van emissies in het kader van ETS2, evenals het identificeren, verlenen van vergunningen aan en het toezicht houden op gereguleerde entiteiten en gerelateerde outreach-activiteiten;
2. Ondersteuning voor de ontwikkeling van een routekaart voor de verdere implementatie en verbetering van de implementatie van het ETS2 op de middellange termijn, inclusief bijvoorbeeld verbetering aan monitoringmethoden en IT-systemen, en het identificeren van synergiën en complementariteiten met nationale maatregelen die dezelfde sectoren bestrijken;
3. Ondersteuning voor de implementatie van de regels over het gebruik van veilinginkomsten voor ETS2, inclusief het ontwikkelen van opties voor het gebruik van deze inkomsten.

Beslissing

De Nationale Klimaatcommissie beslist dat België een TSI aanvraag zal indienen ter ondersteuning van de opmaak van een Sociaal Klimaatplan en van de implementatie van het emissiehandelssysteem voor gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren.

België zal een TSI aanvraag indienen voor :

1. Work package 1 (Sociaal Klimaatplan), waarbij de focus idealiter zal liggen op de identificatie van de doelgroepen voor het SCP, meer bepaald kwetsbare huishoudens, kwetsbare micro-ondernemingen en kwetsbare vervoersgebruikers en identificatie van maatregelen en

¹ [TSI 2024 Flagship - Support to the Social Climate Fund and the revised EU Emissions Trading System \(europa.eu\)](https://europa.eu).

investeringen en/of directe inkomenssteun, gefinancierd door het SCP om negatieve sociale effecten te compenseren;

2. Ondersteuning bij het identificeren van ETS2 gereguleerde entiteiten en het berekenen van de scope factor op basis van het toepassingsgebied zoals voorzien in de ETS-Richtlijn (zonder voorafname op een beslissing over opt-in of opt-out). Als deel van deze oefening wordt er ook voorzien in ondersteuning bij de outreach naar de betrokken stakeholders en de opbouw van de nodige administratieve capaciteit;
3. Ondersteuning voor de ontwikkeling van een routekaart voor de verdere implementatie en verbetering van de implementatie van het ETS2 op de middellange termijn, inclusief bijvoorbeeld verbetering aan monitoringmethoden en IT-systemen, en het versterken van de onderlinge afstemming tussen verschillende maatregelen die dezelfde sectoren bestrijken om een billijke verdeling te garanderen, ook tussen de verschillende beleidsniveaus.
4. Ondersteuning voor de implementatie van de regels over het gebruik van veilinginkomsten voor ETS2, inclusief het ontwikkelen van opties voor het gebruik van deze inkomsten.